

Datum

2019-11-25

Vår referens

Ann-Helen Westerdahl

Utvecklingssamordnare

ann-helen.westerdahl@malmo.se

Tjänsteskrivelse**Förstärkta informationsinsatser kring kränkande särbehandling och trakasserier samt utredning om förekomsten av sexuella trakasserier mot brukare
FSN-2018-1187****Sammanfattning**

Funktionsstödsnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att utreda förekomsten av sexuella trakasserier mot brukare samt förstärka informationsinsatserna kring kränkande särbehandling och trakasserier. I december 2018 godkände nämnden ett pilotprojekt avseende kartläggning av förekomsten av sexuella trakasserier inom ett antal utvalda verksamheter. Resultatet av pilotprojektet redovisades för nämnden i juni 2019. Funktionsstödsnämnden gav förvaltningen i uppdrag att fortsätta arbetet för att förebygga sexuella trakasserier och höja kunskapsnivån bland förvaltningens anställda kring sexuell hälsa och våld i nära relationer samt att funktionsstödsförvaltningen under kvartal 4, 2019 redovisar en nulägesrapport avseende funktionsstödsförvaltningens förebyggande arbete kring kränkande särbehandling och sexuella trakasserier mot brukare.

Förslag till beslut

1. Funktionsstödsnämnden godkänner redovisningen avseende funktionsstödsförvaltningens förebyggande arbete kring kränkande särbehandling och sexuella trakasserier mot brukare.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse FSN 190618 - Återrapportering av pilotprojekt kring sexuella trakasserier
- Beslut FSN 190618 (§97) Förstärkta informationsinsatser kring kränkande särbehandling och trakasserier samt utredning om förekomsten av sexuella trakasserier mot brukare
- G-Tjänsteskrivelse FSN 191216 - Nulägesrapport avseende funktionsstödsförvaltningens förebyggande arbete kring kränkande särbehandling och sexuella trakasserier mot brukare

Beslutsplanering

Funktionsstödsnämndens arbetsutskott 2018-12-06

Funktionsstödsnämnden 2018-12-19

Funktionsstödsnämndens arbetsutskott 2019-06-03

Funktionsstödsnämnden 2019-06-18

Funktionsstödsnämndens arbetsutskott 2019-12-03

Funktionsstödsnämnden 2019-12-16

Ärendet

Sammanställning av förvaltningens arbete med sexuell hälsa

En del av resultatet i pilotprojektet förstärkta informationsinsatser kring kränkande särbehandling och trakasserier visade att det finns behov av kompetensutveckling för medarbetare i ämnet, dels för att kunna uppmärksamma att det sker men även för att kunna ge rätt stöd. Det framtagna vägledningmaterialet "Fråga, lyssna, var intresserad" ger medarbetare kunskap om sexualitet, sexuell hälsa och ohälsa, känslor och bemötande. Vägledningmaterialets syfte är att medarbetare ska kunna ge stöd och vara en naturlig samtalspart i svåra frågor. Som inspiration till att arbeta med sexuell hälsa har workshops anordnats av utbildade workshopsledare. Under hösten 2019 har ytterligare workshopsledare utbildats i syfte att kunna möta efterfrågan av workshops i verksamheterna. Workshopsledarna är representerade från sju enheter, men erbjuds till samtliga verksamheter inom förvaltningen. Tolv workshops inom sexuell hälsa är planerade att genomföras under september - december 2019. I workshops belyses medarbetarnas ansvar att vara lyhörd och bemöta brukarna utifrån ett professionellt förhållningssätt och att de ska kunna ge stöd i att hitta information till de frågor som ställs. I utvärderingarna framgår att medarbetarna har upplevt det givande och samtidigt öppnar upp för samtal i arbetsgruppen och i arbetet med brukarna.

Vid avdelning LSS – bostäders inspirationsdagar i oktober 2019 uppmärksammades ämnet genom en utställning om arbetet med sexuell hälsa. Likaså uppmärksammades det HBTQ certifierade LSS boendet på Påskliljegatan. En del i att HBTQ-certifiera en verksamhet handlar om att ta fram en handlingsplan kring hur arbetet ska bedrivas. Förvaltningens HBTQ-certifierade LSS boende har tagit fram en handlingsplan och arbetar aktivt med normkritik, exempelvis gällande sexuell läggning.

Genom ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete framgår att en verksamhet inom LSS bostäder har ett samarbete med Malmö Universitet, vilket bland annat har inneburit att studenter hållit i diskussioner gällande sexuell hälsa på arbetsplatsträffar. Vidare har enskilda medarbetare inom LSS bostäder och daglig verksamhet sammanställt material utifrån vägledningmaterialet "Fråga, lyssna, var intresserad" och handboken för våld i nära relationer. Underlagen har använts i både dialog - och föreläsningssyfte under arbetsplatsträffar. Det framkommer även att individuella stödsamtal erbjuds av medarbetare till brukare, likaså att medarbetare håller i workshops för brukare samt har brukarträffar med teman som sexuell hälsa och vänskap. Brukare inom en verksamhet har fördjupat sig och skrivit artiklar i ämnet till verksamheten.

För att ta ytterligare ett samlat grepp om arbetet med sexuell hälsa, kommer området att inkluderas i förvaltningens framtagna plan för hälsofrämjande arbete, som sker inom ramen för att utveckla förvaltningens förebyggande arbete. I SKL:s vägledningmaterial *Hur skapar vi bättre hälsa för personer med funktionsnedsättning?* lyfts betydelsen av att skapa kreativa och inspirerade arbetssätt utan pekpinnar för att kunna motivera och skapa förutsättningar för hälsosamma val i vardagen, samt skapa en trygg och säker miljö. Det är en utmaning för personalen i verksamheten, att kunna skapa en balans mellan självbestämmande och stöttning för att möjliggöra förbättrade levnadsvanor. För att utveckla det hälsofrämjande arbetet ytterligare

kommer en projektledare med folkhälsovetenskaplig bas att med utvecklingsmedel, tillsättas för perioden januari till december 2020. Detta med uppdrag att tillsammans med verksamhetsavdelningarna och verksamhetsstödjande funktioner hitta strukturer för att utveckla arbetet ytterligare. Detta förväntas bidra till att arbetet med bland annat sexuell hälsa förstärks ytterligare.

Sammanställning av avdelningarnas arbete mot våld i nära relation.

Sedan 2017 hålls en halvdagsföreläsning inom förvaltningen för chefer och medarbetare om våld i nära relation. Föreläsningen är regelbundet återkommande vid två tillfällen per år. Vid efterfrågan anordnas även riktade utbildningstillfällen till verksamheterna. Under hösten 2019 har även föreläsning i ämnet anordnats för brukare inom daglig verksamhet.

Arbetsmarknad- och socialförvaltningens Kompetenscentrum mot våld i nära relationer erbjuder medarbetare inom funktionsstödsförvaltningen och hälsa-, vård och omsorgsförvaltningen en basutbildning på tre halvdagar vid två tillfällen per år, där flertalet medarbetare från förvaltningen har deltagit.

Under hösten har uppdatering skett av den sedan tidigare framtagna informationsbroschyren om *vad som är våld i nära relation* riktad till Malmöbon. Den är skriven på lättläst, med widgetbilder och kommer att finnas i både tryckt broschyr och i PDF-format att hämta på nätet. Handbok med rutin kring hedersrelaterat våld och förtryck gentemot personer med insatsen daglig verksamhet är framtagen och kommer från och med december 2019 att finnas i tryckt format.

Det våldsförebyggande programmet V.I.P som står för *Viktig intressant person* har sedan 2018 erbjudits vuxna brukare inom förvaltningens målgrupper. Under V.I.P kursen sker samtal om relationer, om att göra bra val för en själv som stärker självkänslan. Genom Socialstyrelsens medel som kommunerna i landet årligen rekviderar, tilldelas förvaltningen medel som används för att utveckla programmet ytterligare. Detta genom att utbilda fler handledare som kan möta den stora efterfrågan av kursdeltagare. Ytterligare tre V.I.P. handledare har utbildats under hösten 2019 för att flera kurser ska kunna hållas parallellt framöver. I år har tre 12 stegs, V.I.P. kurser genomförts under våren och två kurser är pågående under hösten. Det innebär att totalt 60 V.I.P- tillfällen har anordnats under året.

Genom utvecklingsmedel från Länsstyrelsen har projektet *Respektfulla relationer* startat i syfte är att ge personer med psykisk- och intellektuell funktionsnedsättning möjlighet att utforska relationen med sig själv och med andra. Projektet är påbörjat, med kursstart under våren 2020. Kursen hålls av samtalsledare som är brukare, tillsammans med handledande medarbetare inom förvaltningen.

En viktig åtgärd i arbetet för att systematisera och synliggöra händelser avseende sexuellt våld, är att dessa sedan 2018 kan registreras i förvaltningens avvikelssystem som en specifik händelse. Uppgifter kring registrerade händelser är sökbara i systemet och statistik som kan användas för det fortsatta utvecklingsarbetet finns att tillgå. Statistiken visar att det i perioden mellan 20190101 – 20191118 har registrerats fjorton händelser, varav två som rapport missförhållande.

Ansvariga

Sophia Nordström Avdelningschef

Annelie Larsson Förvaltningschef